

En koalisjon av motvillige

Todeling av NATO er en militær realitet i Afghanistan.

Presset mot de mellomstore land som Tyskland, Italia, Frankrike og Tyskland om å øke sin deltakelse i Afghanistan er stor. Også Norge merker presset. USA advarer og sier at den motvillige holdningen kan føre til at alliansen blir delt i to: De som er villig til å sloss og de som ikke er villig, fremholdt den amerikanske forsvarsminister Robert Gates. Som et svakt ekko av denne bekymringen sa nylig den amerikanske ambassadøren i Norge, Benson K Whitney, at Norge må bruke mer på Forsvaret slik at vi kan bidra i Afghanistan. Han fikk klar beskjed av finansminister Kristin Halvorsen om å passe sine egne saker.

Todeling av alliansen er ikke politisk teori, men en militær realitet i Afghanistan. Svært mange land har sine helt spesielle

regler. Tyskland sloss ikke om natten, Tyrkia skyter kun i selvforsvar og bortsett fra Danmark, Nederland, Storbritannia og Canada har alle NATO-land lagt en eller annen form for begrensning på sine bidrag.

Problemene i Afghanistan vil trolig tilta før det blir bedre, derfor vil kravet om økt deltakelse øke i styrke. Forsvarsminister Anne-Grete Strøm Eriksen har sagt at vi må regne med å være der i ytterligere 7-8 år, minst. Det betyr at Afghanistan vil være en sentral del av norsk debatt i lang tid framover. Spørsmålet blir: Er det Norges langsiktige politikk i denne alvorlige situasjonen for NATO å trappe ned troppebidragene i årene framover?

Hjelp

Nasjonsbygging har vært svært sentralt tema her i Norge, men det har også vært fremme i andre NATO-land som ikke bidrar sterkt militært. Denne tilnærmingen møter ikke noen hyllest i ameri-

NATOs generalsekretær De Hoop Scheffer vil ha flere tropper til Afghanistan.

kanske militære kretser: General Anthony Zinni tidligere leder av Central Command blåser av dette i Time og omtaler det på følgende måte: Det å si at man vil ta ansvaret for nasjonsbygging i den nåværende situasjonen er som å si at man vil ha ansvaret for å organisere dekkstolene når Titanic er på ferd nedover. ●

Halvering av det norske bidrag

I en situasjon der NATO roper på flere tropper, må Norge trappe ned på sitt styrkebidrag.

Generalmajor Robert Mood er krystallklar på at dagens harde press på Hæren ikke kan fortsette i lengden:

- Vi må foreta reduksjoner allerede i 2009. Det er verken forsvarlig eller mulig å holde så mange norske soldater i internasjonale operasjoner. Vi snakker om en halvering.

At Norge må halvere sitt bidrag i en situasjon som omtales som den mest alvorlige i hele alliansen

historie, er politisk vanskelig. Det er i hvert fall ikke god politisk timing.

I praksis betyr det at Norge i fremtiden vil bidra med en kompanistridsgruppe på 250 soldater.

Til sammenligning vil Sverige snart stille med 500 soldater i Afghanistan. Danmark har 730. Norge vil i tilfelle bidra med færre soldater enn Tsjekkia og Bulgaria.

Hvis Norge reduserer sin deltakelse til kompaninivå er det meget uheldig. Et enslig kompani vil ha begrenset verdi for våre partnere og dermed reduseres den politiske tyngden i våre bidrag.

Enkelte politikere mener vi kan delta med HV-soldater til vakthold og sikring av baser. Dette blir møtt med et skuldertrekk. Det NATO

Hæren må foreta reduksjoner i Afghanistan allerede i 2009, fremholder generalmajor Robert Mood

trenger er ikke soldater i løs vekt, men integrerte samtrente avdelinger. ●

HØYE TAPSTALL OG STOR UENIGHET

I Canada, Tyskland, Italia og Spania er det stor motstand mot deltakelse i Afghanistan.

Krigen avgjøres ikke av de militære kampene i Afghanistan. Den avgjøres av opinionen i Europa, mener mange som understreker at da operasjonene gikk fra nasjonsbygging til krig, med høye tapstall, falt oppslutningen som en stein. Bare i USA og Storbritannia holder den politiske ledelsen stø kurs.

Her er de største bidragsyterne i Afghanistan:

USA: 29 000 soldater

Tap : 419

USA sa like før NATO-møtet at de vil øke deltakelsen med en ny brigade noe som vil bringe det amerikanske bidraget i Afghanistan opp i "all-time high" 32 000 soldater. 16 000 er direkte underlagt US Command og jakter på Al Quida og har andre spesialoppdrag, den andre halvparten, 16 000, vil delta i ISAF-operasjoner.

Storbritannia: 7, 800

Tap: 89

Britene deltok fra første stund i Afghanistan i oktober 2001. I dag leder britiske tropper operasjonene i den sørlige provinsen Helmand, hvor det har vært harde kamper. Britene har også deltatt i ulike prosjekter for å støtte vindmøller, vannprosjekter og bygging av skoler. Den britiske hær er hardt presset på andre fronter blant annet i Irak.

Det ser ikke ut til at britene vil forlate Afghanistan. Nylig sa den britiske forsvarsminister Des Brown at de britiske tropper vil være der i kanskje en generasjon.

Tyskland: 3 200 soldater

Tap: 26

Tyskland leder ISAFs oppgaver i Nord-Afghanistan og vil overhode ikke la seg presse sørover. Etter kampene i nord i november 2007 der norske, afghanske og tyske styrker deltok skrev britiske aviser at tyskerne måtte hjem for "tea-time", noe tyskerne oppfattet som dypt urettferdig. The Times skrev også at tyske helikoptre som sto for den medisinske evakueringen måtte returnere tidlig på grunn av lang hjemreise slik at de kunne ankomme basen før det ble mørkt. Ved et tilfelle forlot helikopterene de norske og afghanske styrker midt i striden, de måtte hjem. Helikopterene er tekniske gode, men de er ikke utstyrt med navigasjonsutstyr og lysforsterkere. Dette skal være årsak til begrensningene.

Den tyske opinionen er i økende grad skeptisk til operasjonene. I 2002 sa over 50 prosent av tyske velgere ja til å delta i Afghanistan.

Mange amerikanske soldater i Afghanistan styres ikke av NATO. Totalt 16 000 amerikanske soldater som deltar i jakten på Al Quida ledes direkte av amerikanerne. (Foto: US Army)

Nå er oppslutningen sunket til 29 prosent.

Den harde amerikanske kritikken og ønsket om å dytte Tyskland sørover ble besvart av kansler Angela Merkel slik: Vi konsentrerer oss om nord og slik vil det fortsette.

Italia: 2 880 soldater

Tap: 12

Italienerne leder ISAFs operasjoner i Kabul og den vestlige provinsen Herat. I Herat deltar de med patruljer. De har også vært aktive i hjelpeoperasjoner og har med mulddyr brakt ut medisiner, ris og ulltepper til fjerntliggende landsbyer i området.

I mars fastslo den italienske forsvarsminister av at landet ville bli stående i Afghanistan med tropper på det nåværende nivå. Italias deltakelse hadde nesten felt regjeringen i februar 2007.

I mars i fjor ble det også et hett politisk tema da en italiensk journalist ble kidnappet av Taliban og senere løslatt etter utveksling med fem Talibanledere som var fengslet av Afghanske myndigheter.

Canada: 2 500 soldater

Tap: 81

Canada har hatt sine tropper i det farlige Sør-Afghanistan. De har

Kanskje de afghanske barna trenger nye sko, ikke teddybjørner? Foto: NATO

deltatt i kamper lenge og har fått et stort antall drept. Den folkelige oppslutningen har svunnet hen og i mars vedtok parlamentet at de vil opprettholde deltakelsen på det nåværende nivå fram til 2011 hvis andre NATO-land vil delta med ytterligere 1000 soldater i sør. USA har sagt at de vil hoppe inn hvis ikke andre NATO-land stiller.

Flertallet av kanadiere er imidlertid imot vedtaket. I en måling fra Angus Reid Strategies i midten

av mars sier 58 prosent at det var galt å politikerne å vedta forlengelsen.

Andre sentrale land

Andre viktige bidragsytere i NATO er:

Nederland:	1 650
Frankrike:	1500
Polen:	1 100
Danmark:	780
Spania:	740

(Tall før NATO-møtet)

I forbindelse med Nato-møtet i Romania lovet Frankrikes president Nicolas Sarkozy å øke innsatsen med 1000 soldater, noe som vil bringe det franske styrkebidrag opp i 2 500 soldater. Også Polen har sagt de vil øke bidraget med ytterligere en bataljon.

Nederland har sagt de vil trappe noe ned, men etter hard debatt rundt nyttår ble det vedtatt å stå i to år til. Bare 24 prosent av de nederlandske velgerne støttet vedtaket. 43 prosent var i mot

I Spania støttet opinionen deltakelsen så lenge den var humanitær, men falt som en stein da den gikk over i en ny fase. I Frankrike er krigen ikke populær. De fleste ser på Afghanistan som en spesiell måte Amerika løser sine problemer på, med stor vekt på makt og mindre på nasjonsbygging.

DTO

Italienerne bruker mulddyr og drar langt inn til fjerne landsbyer for å vinne "hearts and minds". Norge mener det er feil at soldater driver slikt arbeid. Foto:NATO